

Església. Del nacionalcatolicisme fins ara

written by Josep M. Boixareu Vilaplana | 24 de setembre de 2019

He rebut per missatge un article de l'Antoni Batista, publicat a l'*Ara.cat*, titulat "Capellans contra el nacionalcatolicisme", que m'ha fet recordar èpoques fosques quan fins i tot clergues i bisbes de l'Església feien actes heroics en favor de Catalunya, la democràcia i els drets humans i que ara es veuen reduïts a petits cercles. Això no vol dir que no hi hagi "bons" capellans i bisbes, començant pel papa Francesc, però es deixen veure poc o no criden prou fort. L'esmentat article comença recordant l'estudiant Joaquim Boix, per cert company meu, detingut arran de la Caputxinada i torturat als tristament famosos soterranis de la comissaria de la Via Laietana de Barcelona.

"L'11 de maig de 1966 al migdia sortia del Palau Episcopal (no sabem què havia passat allà dins) una processó civil d'un centenar de religiosos en direcció a la Prefectura de la Via Laietana... Portaven una carta en què denunciaven la tortura, dirigida al cap de la Brigada Social, el comissari Creix (també de trista memòria juntament amb son germà). La carta va volar perquè els grisos van desenfundar les porres. Hi va haver uns quants ferits, però el ferit greu era el règim, amb imatges que van recórrer Europa". D'aquest article d'Antoni Batista se'n remarca una frase: "Alguns religiosos tenien fitxes policials tan llargues com els missals". "Van fer responsable dels 'incidents' el pare Llimona".

Recordo el testimoni directe del nostre estimat rector de Llerona, mossèn Joan Vallicrosa. Ens deia que no ens ensenyava les natges per pudor, però que hi tenia uns bons "cardenals". Hi eren, entre altres, mossèn Josep Maria Totosaus o mossèn Ricard Pedrals, amb parentius molt estrets a Llerona i

Granollers, tots dos ben coneguts a l'època com a compromesos amb l'Església i amb l'acció social, com molts altres que van ser processats pel TOP (Tribunal de Orden Público, predecessor de l'actual Audiencia Nacional) i fins i tot empresonats. Batista ens recorda com Mn. Salvador Cabré, endemés de les seves obres socials en els barris més desfavorits, ensenyava català als immigrants; això ja devia ser massa per aquell règim. "Per espantar-lo, en una ocasió el van portar a la caserna de la Guàrdia Civil de Santa Coloma de Gramenet, sense estalviar-li amenaces, però quan li van alçar la mà, ell, amb la seva veu de tro, va exclamar: "¡Si le pega a un cura, irá al infierno!" Batista té còpia de l'atestat. Això em fa recordar els comentaris que em va fer una persona molt conservadora i molt propera a l'Església Catòlica de l'època, comentant la "capellanada" de la Via Laietana: "Pegar capellans és un sacrilegi, però aquests van ser uns irresponsables". Encara que vagi perdent la memòria hi ha coses que et queden gravades literalment.

Mn. Cabré va fer una homilia sobre la manifestació de capellans: "Empezaron a llover golpes de porra en la cabeza, el cuello, los brazos y la espalda de los curas. Insultos de todo tipo, bofetadas i patadas. Unos cayeron al suelo y recibieron más golpes, otros eran perseguidos i zurrados mientras corrían. Muchos todavía llevan señales de sangre en su espalda". Reprodueixo aquestes coses perquè per alguns son oblidades i per altres desconegudes. Aquell règim nacionalcatòlic ni amb els membres díscols de la "seva" Església tenia manies. Us recorda alguna cosa? Pot ser el règim "demòcrata" actual del mateix Estat que persegueix i empresona demòcrates? El mateix que no respecta les declaracions i tractats internacionals sobre drets humans que ell mateix ha signat? Hi ha històries que es repeteixen amb diferents caretes.

Tornem als anys seixanta. No, no us explicaré el que jo feia, sinó, senzillament, alguns records. Recordo Mn. Lluís

Hernández, “el cura rojo”, que va ser rector de Santa Coloma de Gramenet pel PSUC, ja en “democràcia”. Per què hi poso cometes? Doncs perquè coneixia capellans d’Unió Democràtica (de l’època que UDC era realment democràtica i hereva del cristianisme de Carrasco i Formiguera, assassinat pels mateixos franquistes, el mateix Franco) que eren amonestats per la jerarquia eclesiàstica per pertànyer a un partit polític; no amonestaven a Mn. Lluís Hernández. Massa vegades no entenem aquesta Església, i crec que amb raó. Vaig conèixer Mn. Josep Dalmau de Gallifa i un gran Bisbe, Joan Carrera; el gran bisbe que vam perdre massa jove, com vam perdre el bisbe Deig de Solsona i altres bisbes i clergues de la nostra història, com Torres i Bages o Jacint Verdaguer.

I ara què? No hem d’amagar que el 1936 a casa nostra van ser assassinats molts capellans pel sol fet de ser-ho, però els que els van assassinar no eren dels lleials a la República, sinó una colla d’incontrolats de filiació o sense filiació diverses i la immensa majoria aliens al catalanisme polític. En canvi, els sollevats amb Franco, un militar fracassat amb afany de revenja, van cometre un acte contra la legitimitat republicana o, en llenguatge més actual, “inconstitucional”. Que jo sàpiga, cap dels sollevats ni els seus adlèters durant quaranta anys, va ser assassinat, ni tan sols jutjat. En canvi, els judicis sumaríssims i les “passejades” de la postguerra no van ser dutes a terme per incontrolats, sinó dirigides des de Burgos o des d’El Pardo.

I de l’Església d’ara, què? Responc com a catòlic practicant. Tenim un Sant Pare, Francesc, dels millors que jo recordo juntament amb Joan XXIII. Tenim unes bases i ONG compromeses amb els que més ho necessiten socialment parlant: pobres, malalts, immigrants; institucions i empreses que, practicant la RSC (Responsabilitat Social Corporativa) creen riquesa, distribuint-la justament, inclosa la justícia salarial i humana interna. No cal que recordi la tasca de Càritas, per posar tan sols un exemple. Però, i entremig? Entremig hi ha

massa integrisme, que es tradueix en dogmatismes, intransigència, hipocresia, mal exemple (recordem la pederàstia). Hi ha bisbes, religiosos, religioses i capellans de tota mena. Per respecte a la Institució a la qual, malgrat tot, pertanyo, no esmentaré noms. Organitzacions? Potser que donéssim un repàs a la CEE (Conferencia Episcopal Española). La Catalana? Uf!, diria que és una altra cosa, però molt millorable. Crec que encara tenim algun bisbe que no està del tot d'acord amb el papa Francesc; el respecten, però si poguessin, farien com la majoria (encara) més carca de la Cúria vaticana que fa la vida impossible a Francesc i les seves reformes. El que més em preocupa, però, de l'Església actual, és el tarannà d'alguns (masses) capellanets joves i seminaristes que, o bé els preocupa més la litúrgia que no pas la fe, o bé son d'un integrisme perillós per al futur de la mateixa Església, com a hereva del missatge evangèlic i com a activista en favor de la justícia social que hauria de ser. Des del punt de vista de país, de defensa de les arrels cristianes de Catalunya i de la justícia envers les nostres aspiracions nacionals, estic desorientat. Potser veig més coherència moral en els més vells que no pas en els més joves. El papa Francesc ho té difícil. Els cristians compromesos amb Catalunya i la seva desitjada República, amb la justícia social, no hem de defallir. Recordem els nostres referents històrics i els de no tan lluny, els capellans de la Via Laietana. Drets humans, pàtria, compromís i coratge.